Пам'ятайте про Україну!

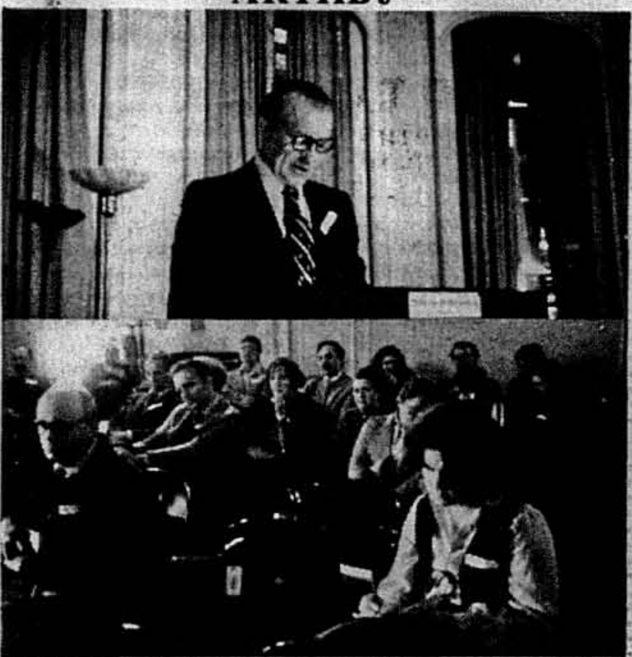
СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го БЕРЕЗНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 22, 1980 No. 67 VOL. LXXXVII.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУ[illegible] КОНФЕРЕНЦІЯ ПЛАСТОВОГО АКТИВУ

Конференція Пластового Активу: фото вгорі — пл. сен. Роман Вжесневський, директор Пластового В-ва в Торонті, доповідає; фото внизу — учасники конференції (всіх було 70) слухають.

Ню Йорк, Н. Й. (М.М.). — У суботу 15-го березня, в приміщенні Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці, відбулася „Конференція пластового активу", скликана Головною Пластовою Булавою. Ця конференція конструктивно проаналізувала звіти усіх Пластових Уладів. Видвигнула низку питань і пропозицій, які стали основою напрямних для дискусій.

Конференцію відкрито відспіванням молитви „Отче Наш".

Пл. сен. Любомир Романків, голова Головної Пластової Булави, привітав Начального Пластуна Юрія Старосольського та всіх присутніх. Він підкреслив, що ціль Пласту — виховати молодих людей на високопатріотичних, соборницьких українців, які, перейшовши пластову школу, включаються в громаду. Пласт — це перша і майже єдина українська молодеча організація, яка основана на демократичних засадах. Щоби поглибити напрямні у вихованні пластової молоді, Головна Пластова Булава видвигнула під час своєї останньої каденції такі гасла: плекаймо державницький творчобудуючий спосіб думання; державність — це ціль народу; пластун — громадський діяч; діти — дітям; і „в здоровому тілі — здорова душа". Застосовуючи ці гасла в житті — внутрішньо скіплюємо організацію.

Булавні окремих уладів змалювали у своїх звітах Пласт сьогодні.

Пл. сен. Люба Крупа, Головна Булавна Юначок, з'ясувала труднощі мовні та виховні, з якими зустрічається провід у виховній праці. Пл. сен. Петро Содоль, Головний Булавний Юнаків, подав статистично осяги юнаків та згадав при цьому про мовні та організаційні проблеми. Представники Головної Булави Уладу Старших Пластунів Христя Желтвай і Всеволод Соколик з Торонта звітували про працю Уладу і згадали про пропозиції, які були схвалені на останньому загальному з'їзді Уладу Старших Пластунів, зокрема підкреслили бажання старшого пластунства бути в проводі і в цей спосіб приготовлятися до активної праці в Пласті.

Головна Булавна Уладу Пластунів Сеніорів пл.сен. Дада Франкен згадала про

(Закінчення на стор. 3)

Головну радну Анну Гарас перевибрано на голову Округи Лігай Велі, Па.

Вест Істон, Па. (В.О.). — В неділю, 9-го березня, в залі Українсько-Американського Клюбу відбулися звичайні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Лігай Велі.

Анна Гарас

Збори відкрила голова Округи головна радна Анна Гарас та привітала всіх присутніх секретарів, членів УНС і головного організатора Василя Оріховського. Молитву, якою почато збори, провів почесний голова Округи Михайло Колодруб Однохвилинною мовчанкою вшановано померлих членів Округи. Після цього приступлено до звітування. Першою звітувала голова Округи А. Гарас. Вона брала участь у всіх союзових імпрезах, а саме: 85-ліття УНСоюзу в Округах Лігай Велі, Філядельфії, Шамокіну, а теж брала участь у бенкеті з нагоди вшанування 80-ліття заслуженого союзового діяча Івана Данківського. Брала теж участь у з'їзді голів Окружних Комітетів УНС, як теж вела організаційну працю у своєму 47-му Відділі.

Дальше слідували звіти секретаря Округи Степана Мухи і касира Дмитра Мушастого.

Після звітування, над яким не було дискусії, голова Контрольної комісії Степан Івасечко дав внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі, який прийнято одноголосно.

Поки приступлено до вибору нової управи, голова Округи Анна Гарас попросила до слова головного організатора Василя Оріховського. Головний організатор привітав присутніх від Екзекутивного Комітету та подав точний звіт з праці поодиноких Відділів Округи. При цьому він привітав нову секретарку 151-го Відділу Анну Строт, яка перебрала цей пост від заслуженої союзової діячки Анни Пипюк, та побажав їй гарних успіхів у праці. Довголітня секретарка цього Відділу Анна Пипюк захворіла і важко було їй вести цю відповідальну працю.

Головний організатор склав теж признання управі

(Закінчення на стор. 4)

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР КОНФЕРУВАТИМЕ ІЗ САДАТОМ І БЕҐІНОМ ПРО БЛИЗЬКОСХІДНІ ПРОБЛЕМИ

Вашінгтон, Д.К. — Стараючись відновити переговори в справі палестинської автономії, президент Картер запросив єгипетського президента Анвара ель-Садата та Менахема Беґіна, прем'єра Ізраїлю, на окремі конференції наступного місяця у Вашінґтоні.

Пресовий секретар президента Джоді Повел заявив, що незалежно від тих конференцій до Вашінґтону також прибуде король Йордану Гуссейн. Хоч ці раптові конференції до певної міри бентежать членів американського Уряду та Конгресу, з Білого Дому повідомляють, що ще 15-го лютого президент Картер розмовляв про такі застрічі зі своїми дорадниками у справах закордонної політики.

Минулого тижня, згідно з достовірними інформаціями з Білого Дому, президент Садат писав до Президента, пропонуючи зустріч у Вашінґтоні. Це було після того, як американський амбасадор до ОН Дональд МекГенрі, голосував у Раді Безпеки ОН проти ізраїльських поселень на західньому березі річки Йордану. Відповідаючи Садатові згодою, Картер запросив також Беґіна, на що останній погодився без вагання. Секретар Картера заперечив поголоски, начебто ці конференції скликані рівнобіжно з демократичними превиборами в Нюйоркському стейті, але приватно офіційні чинники Білого Дому не криються з тим, що така зустріч з Беґіном може тільки допомогти президентові Картерові, якщо мова про жидівських виборців у Ню Йорку.

Переговори про встановлення арабського самоврядування на Західньому побережжі Йордану та в Ґазі ведуться з різними перервами майже десять місяців, але найважливіші аспекти палестинського питання ще досі не розв'язані.

Для підготовки окремих розмов з Садатом і Беґіном Білий Дім висилає на Близький Схід спеціяльного представника президента Картера Сол М. Ліновіца, який відбуде ряд конференцій з Садатом і Беґіном для цієї мети.

Балтімор готується до Крайової Слов'янської Конвенції

Балтімор, Меріленд (Пресове повідомлення Панслов'янської Крайової Конвенції). — Посадник Балтімору Вільям Доналд Шейфер вислав свій офіційний лист до Комітету Слов'янської Американської Конвенції, висловлюючи вдоволення з того, що Комітет обрав місто Балтімор осідком для Крайової Слов'янської Конвенції, яка відбудеться в серпні 22, 23 і 24-го 1980 року.

Організаторами Конвенції є слов'янські крайові провідники, президенти братських союзів, духовенство, керівники культурних груп і музичних інститутів, та політичні представники, включаючи американську конґресменку Барбару Мікульську, яка репрезентує третю конґресову округу південносхідного Балтімору, що в своїй більшості є слов'янський.

Конвенція складатиметься з ділових семінарів загальних зборів, народних фестивалів, фестивалю „польки", виставок, релігійних фестивалів і фестивалю модерної поп-музики. Все це пов'язується з надвірним фестивалем страв і ужиткового мистецтва в місцевості Іннер Гарбор.

Екуменічні Служби Божі будуть відправлені в неділю католицькими, православними і протестантськими священиками традиційною старослов'янською мовою.

Головною темою Конвенції будуть людські права, і всі дисиденти з Східньої Европи запрошені до участи. Місцеві телевізійні і радіові станції в Балтімор-Вашінгтонській околиці будуть передавати частини Конвенції з самого Центру Конвенції.

Запрошені промовляти: Александр Солженіцин; Збіґнєв Бжезіньскі — дорадник Президента для справ Крайової безпеки; Джессіка Савіч — крайова дикторка останніх відомостей; Леон Джаворські — колишній спеціяльний прокуратор; Стефан Роман — канадський індустріяліст словацького походження, і Валентин Мороз — український дисидент.

Про ближчі інформації треба писати: Convention, 520 Sin Wolfe Street Baltimore, Md. 21231.

Ще у справі перепису населення в ЗСА

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — Як відомо, в дні 1-го квітня 1980 року американський уряд переводитиме перепис населення ЗСА, з черги 20-ий перепис населення від повстання ЗСА як самостійної держави в 1776 році.

В тій цілі кожна американська родина одержить відповідні формуляри, з яких більша частина буде мати т. зв. „короткі форми" і які міститимуть 17 питань з ділянки населення та 12 питань відносно побуту. „Довші фірмуляри", чи „форми", одержить кожна шоста родина; в цій формі є запити дуже важливі для українців. Виповнюючи цю форму, треба звернути увагу на рубрики 4, 11, 13 і 14 і подати УКРАЇНУ за місце народження, а не „Росію", „СССР", „Австро-Угорщину" чи „Польщу". Також при запиті про походження чи матірню мову треба обов'язково подати прикметник УКРАЇНСЬКЕ чи УКРАЇНСЬКУ.

Канцелярія УККА цього тижня висилає до всіх Відділів УККА та членських організацій передрук певної частини „довшого формуляра", який має ці рубрики для зазначення країни народження чи етнічного походження. Також у порозумінні та за згодою Ієрархій Українських Церков Канцелярія УККА висилає ці взірці до парафій всіх Українських Церков у Америці.

Тому, що часу до перепису залишилося дуже мало, Екзекутива УККА прохає управи Відділів УККА та українських парафій помножити ці взірці льокально „зіраксом" для якнайбільшої роздачі їх в українських церквах, клюбах, організаціях, школах, фінансових інституціях і т.п. негайно так, щоб ці формуляри були в українських хатах після 28-го березня ц.р., коли американський уряд буде розсилати ці форми по цілій країні.

Канцелярія УККА ще раз звертає увагу нашої громади на велике значення цього перепису та масової участи в ньому наших громадян.

„ЖОДНІ РЕПРЕСІЇ НЕ ЗАСТАВЛЯТЬ НАС ЗУПИНИТИ БОРОТЬБУ" — ГОВОРИТЬСЯ У НОВОМУ ДОКУМЕНТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дістався новий документ Української Гельсінкської групи — Звернення до Гельсінкських груп СССР і ЗСА та правозахисних груп Польщі і Чехо-Словаччини. Це один з перших документів Української Гельсінкської групи, який дістався на Захід і який підписали також найновіші члени Групи — І. Сеник, В. Стус, В. Чорновіл і о. В. Романюк.

Вашінгтонський Комітет Гельсінкських Ґарантій для України зробив переклад цього документу на англійську мову і переслав урядам всіх країн, які підписали Гельсінкські угоди.

Нижче подаємо повний текст цього документу в перекладі з російської мови. Крапками зазначено пропущення, які неможливо було відчитати в копії оригіналу.

„Гельсінкським групам СРСР, США, Правозахисним групам Польщі і Чехо-Словаччини.

Ми просимо звернути серйозну увагу на атмосферу терору, що посилюється, в якій перебувають учасники українського правозахисного руху. Як відомо, серед репресованих в СРСР переважають зокрема українці. Засуджені на довгі строки мученицької неволі члени Української групи „Гельсінкі": відомий письменник Микола Руденко (засновник і керівник Групи), педагог і професор Олекса Тихий, адвокат і публіцист Левко Лук'яненко, педагог-історик Микола Матусевич, інженер Мирослав Маринович. В 1979 році попали під репресії:

— 5 липня заарештований член Групи, в минулому в'язень сталінських таборів, Петро Січко. Члена Групи 23-річного Василя Січка відправили на експертизу в психіятричну лікарню; за 40 днів перевели в тюрму КДБ. Обидва, батько і син, обвинувачені в

(Закінчення на стор. 3)

З України одержано повний випуск „Інформаційного Бюлетеня"

Ню Йору. — Із Закордонного Представництва Української Гельсінкської групи інформують про одержання з України чергового випуску „Інформаційного Бюлетеня" (ч. 1 за 1980 р.). Серед матеріялів бюлетеня є: огляди судових розправ над членами Української Гельсінкської групи Василем та Петром Січками у Львові та Юрієм Литвином у місті Василькові, Київської обл. Касаційна скарга в справі Василя Стрільцива, заяви й листи Стефанії Січко в обороні несправедливо засудженого сина тощо. Закордонне Представництво Гельсінкської групи готує ці матеріяли до оприлюднення.

СССР відмовляється переговорювати в справі контролі атомового роззброєння

Женева, Швайцарія. — Совєтський уряд повідомив ЗСА, що совєти не хочуть переговорювати в справі контролі атомових зброєнь тому, що — за словами совєтського делеґата — ЗСА ще і досі не ратифікували договору про САЛТ ІІ

Як відомо, совєтсько-американські періодичні конференції відбуваються з рамени Діючої Консультативної Комісії, яка зустрічається з метою слідкування за виконанням договору 1972 року про обмеження вживання балістичних стрілен та офензивних ракет. Деякі особи в урядових колах ЗСА думали, що відмовляючись обговорювати виконання постанов договору з 1972 року, совєти хотіли показати невдоволення поведінкою американського Сенату, що й досі не ратифікував договір САЛТ ІІ.

Після совєтської окупації Афганістану президент Картер заявив, що з огляду на совєтські мілітарні дії в Азії сенатські дебати про САЛТ ІІ треба відкласти. Навіть ще перед совєтською інвазією Афганістану адміністрація Картера зустріла великі перешкоди, які унеможливили голосування в Сенаті. Деякі члени американського Уряду думають, що справа ратифікації договору САЛТ ІІ повинна бути відновлена в Сенаті, але сенатор Роберт Бирд, демократ з Вест Вірджінії, заявив, що Сенат абсолютно не апробує договору цього року. Якщо не буде ратифікації договору цього року, то — на думку урядових кіл — совєтсько-американський договір може „вмерти природною смертю".

Представники Ватикану перебувають в СССР на розмовах

Ватикан. — Від середи, 12-го березня, в Совєтському Союзі перебуває восьмичленна делеґація Ватикану на розмовах з представниками Російської Православної Церкви, які мали закінчитись в Одесі у вівторок, 18-го березня, хоча відвідини мали продовжуватись до 23-го березня.

Згідно з повідомленням Ватикану, делеґацію очолює кардинал Ян Віллебрандс, голова Секретаріяту в справах християнської єдности. Фактично до офіційної групи входять ще архиєпископи Антуан Ґаколт з Канади і Люкас Морейра Невес, який є секретарем Конґреґації єпископів. Чотири інші члени делеґації — це члени різних комісій і знавці у специфічних ділянках, які були включені в делеґацію як дорадники.

Совєтську групу очолюють митрополит Філярет з Києва і архиєпископ Кирило, ректор теологічної академії в Ленінграді. В склад делеґації входять ще „теологічні експерти" з ленінградської і московської академій та із семінарії в Одесі.

В комунікаті Ватикану сказано, що ці спільні наради були запляновані ще на жовтень 1978 року, але були відложені з уваги на смерть папи Івана Павла І і митрополита Нікодима. Це вже п'ята з черги зустріч поміж представниками Вселенської Церкви і Російської Православної Церкви. Перша зустріч відбулась в Ленінграді в 1967 році.

КОРОТКІ ВІСТІ

РОДЕЗІЙСЬКІ СКАВТИ — РОЗВІДЧИКИ З КОЛИШНЬОЇ АРМІЇ РОДЕЗІЇ, завданням яких було боротися з чорними партизанами, переходять масово південний кордон цієї нової Родезії, що її тепер названо Зімбабве, в Південну Африку, де все ще панує біла меншість в уряді, щоб врятуватися від можливої відплатної акції від чорних, які тепер при владі, а яких до останнього грудня якраз поборювали безпощадно ці скавти (Seloins Scouts). Цей протитерористський батальйон колишньої армії Родезії начислює 700 осіб, вишколених для боротьби з терористами якраз „Патріотичного Фронту", що тепер при владі у Зімбабве. Уряд Мугабе заповів, що батальйонові нема тепер місця в новій армії країни і що їм не прислуговує право на пенсію в старшому віці. Майже всі 700 скавтів кидають свою батьківщину й шукають місця в бойових силах Південної Африки, яка провадить боротьбу, що зростає, з інфільтрацією терористів із сусідніх чорних країн і радо використає цих вояків „за фахом", — пише „Нюзвік" з 24-го березня.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ НАРКОТИКІВ У ЗСА кажуть, що заможні іранці вкладають свої капітали, що їх заборонено урядом Аятолли Хомейні вивезти тепер з країни у валюті, — в опіюм. Дехто з іранців передає свої гроші експортерам наркотиків, а ті в свою чергу закуповують частину з іранського велетенського врожаю опіюму й пересилають його в Европу, де ця сировина переробляється в героїну й розподілюється на цілий світовий ринок. Виторговані гроші цих іранців потрапляють нарешті в закордонні банки або в руки довірених закордонних приятелів.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ДАЛА ЗГОДУ НА ВІДНОВЛЕННЯ БУДОВИ ТУНЕЛЮ ПОПІД ПРОТОКОЮ Ла Манш, чи — як її називають в англомовному світі — під „Англійським Каналом". Будову перервали в 1974 році, коли Лейбористський уряд Британії через фінансові труднощі зрезиґнував з уже продовбаних тоді подвійних тунелів завдовжки понад 300 ярдів. Цей тунель сполучатиме Англію з Европою і його первісна ідея належить Наполеонові Бонапартові ще в 1802 році. Перервані заходи будови в 1974 році знову були відновлені прелімінарним плянуванням у 1978 році. Тепер пляни настільки посунулися вперед, що міністер транспорту Британії каже про евентуальну побудову тунелю, але не за британські фонди. На будову потрібно 1,7 більйона долярів і його мусять постачати приватні інвестиції.

ВІСТКА ПРО ВИРОБНИЦТВО В СССР БАКТЕРІОЛОГІЧНОЇ ЗБРОЇ, про що широко коментував „Ню Йорк Таймс" з 19-го березня, поширилася завдяки Інформаційній Службі Закордонних передач (Foreign Broadcast Information Service), що є частиною Центральої Розвідчої Агенції, завданням якої є пильнувати за всім, що діється в світі. Цей Американський „Моніторінг Борд" публікує денно вісім рапортів, які охоплюють увагою весь світ, включаючи звіти з СССР і Китаю. Типовий рапорт складається з 30 до 60 сторінок друку і міститиь в собі кільканадцять вісток, що їх виловлено з закордонних передач і з преси. Хоч ці рапорти не засекречені і їх можна дістати навіть за передплатою через Крайову Технічну Інформаційну Службу, що є відділом Департаменту Торгівлі ЗСА, проте ця Служба Пильнування („Monitoring Service") воліє лишатися в тіні, поза увагою публіки. Речник СІА пояснює це тим, що непотрібний розголос міг би поставити в загрозливе становище тих, хто на місцях збирає ці інформації.

У НОРВЕГІЇ 19-ГО БЕРЕЗНЯ ЗАКІНЧИЛИСЯ НАЙБІЛЬШІ ВІЙСЬКОВІ МАНЕВРИ СІМОХ країн НАТО, які будь-коли відбувалися в Норвегії. Більше як 18 тисяч вояків з Британії, Канади, Італії, Голляндії, Норвегії, З'єднаних Стейтів Америки і Західньої Німеччини брали участь у шестиденних вправах в околиці Тромзо 300 миль від совєтського кордону. Спеціяльне рухоме і швидкісне воєнне з'єднання НАТО, що зорганізоване для негайних перекидань для воєнної дії по цілому вільному світі, також було учасником цих маневрів.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ СЕНАТОР З ІНДІЯНИ РІЧАРД Ґ. ЛУҐАР, ЯКОГО тепер починають уважати можливим кандидатом на віцепрезидента, вимагав 19-го березня американської бльокади Ірану і підмінування його портів, щоб примусити Іран звільнити американських закладників. Консервативний сенатор, член сенатської Комісії закордонних справ, також запропонував відплатне притримання іранських дипломатів у ЗСА, доки американські полонені будуть звільнені в Теграні, де вони в неволі з 4-го листопада минулого року.

„ІРЛЯНДСЬКА БАНДА ЧОТИРЬОХ", ЯК ГУМОРИСТИЧНО НАЗИВАЮТЬ В ЗСА чотирьох визначних американців ірляндського походження: спікера Палати Репрезентантів Томаса П. О'Ніла, нюйоркського сенатора Деніела Мойнігена, нюйоркського губернатора Гю Кері та массачусетського сенатора Едварда М. Кеннеді, розійшлася в ірляндсько-британському питанні, — пише „Нюзвік" з 24-го березня. Три перші висловилися за лагідною розв'язкою британсько-ірляндського конфлікту, закликаючи Великобританію знайти шляхи для припинення поділу Ірляндії, а сенатор Кеннеді натискає на різкій протибритійській політиці в ірляндському питанні, щоб — дехто уважає — добре списатися в очах ірляндців-американців у цей передвиборчий час.

УВАН вивчатиме демографічні процеси в СССР

Ню Йорк, Н. Й. (О.Ф.). — При Українській Вільній Академії Наук у ЗСА нещодавно створено програму для вивчення динаміки сучасних демографічних процесів у СССР з особливим наголосом на Україну і Білорусь. Працю програми почато семінарем, до якого зголосилося 10 учасників, які вибрали з поміж себе координаційний комітет у складі: проф. О. Федишин — голова, інж. С. Процюк — заступник голови, мгр В. Качмарська — секретар.

В першій стадії своєї праці семінар зосередиться над вивченням різних проблем підготовки та переведення перепису населення в 1979 р. Учасники семінара радо вітатимуть участь у цій праці інших зацікавлених колеґ з УВАН та інших організацій. По дальші подробиці просимо писати до УВАН (206 Вест 100-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й., 10025) або телефонувати до проф. О. Федишина: (212) 948-4304.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Спір за поселення

Поселення, що їх здійснюють вже від деякого часу ізраїльські радикальні кола на окупованих раніше арабських землях, чи історичних ізраїльських землях в Самарії та Юдеї (тобто в сучасній Палестині, заселеній арабами), викликають не тільки розходження між Ізраїлем і Єгиптом, але також привели до кризи в ізраїльському уряді. Як відомо, ще в половині жовтня минулого року уступив зі свого становища міністер закордонних справ Ізраїля Моше Даян. У своєму листі, написаному до прем'єр-міністра Монахема Бегіна, він заявив, що не погоджується з політикою уряду, а головно засуджує дискримінаційні потягнення ізраїльтян супроти арабського населення Палестини. На його думку, співжиття між Ізраїлем і арабами мусить бути центральною справою ізраїльської політики. Моше Даян засудив також потягнення уряду у справі т. зв. автономії для арабів, які гостро протестують проти нових ізраїльських поселень на захоплених у війні землях.

Але не тільки сам Даян засудив політику поселення. Йому в допомогу прийшов також ізраїльський найвищий суд, який вже кількакратно забороняв жидівським поселенцям розбудовувати свої оселі на спірних територіях, хоча раніше вони (поселенці) мали на це виразну згоду уряду і самого прем'єра Бегіна. Скаргу до суду переважно подають арабські власники землі. Раніше уряд викуповував в арабів ці землі під претекстом, що вони будуть потрібні для розбудовування військових проєктів, які служитимуть оборонним цілям країни.

Треба підкреслити, що справа поселень може стати дуже небезпечною, а навіть розвинутися у новий ізраїльсько-єгипетський конфлікт. Треба сказати, що між поміркованим прошарком ізраїльського населення лунають щораз сильніші критичні голоси у справі поселень. Правда, є також такі, які за всяку ціну обороняють право Ізраїля на поселення у всіх частинах захоплених територій.

Беручи це все під увагу, президент Джіммі Картер вийшов з новою ініціятивою переговорів між Вашінгтоном, Єрусалимом і Каїром для злагіднення існуючого напруження і наладнання багатьох інших драстичних справ, які в майбутньому можуть бльокувати корисну і конструктивну співпрацю між Єгиптом і Ізраїлем. У Вашінгтоні, наприклад, дуже затурбовані повідомленням, що прем'єр-міністер Ізраїля Бегін не погодився, щоб араби із східнього Єрусалиму брали участь у палестинських виборах, які мають визначити самоуправу для палестинців, на тій, мовляв, підставі, що у домовленнях у Кемп Дейвиді про таку участь в голосуванні не було мови. Крім того, — каже Бегін, — такий оборот справи підтримував би намір арабів поділити місто Єрусалим на частини — ізраїльську і арабську.

Політичні коментатори і аналітики припускають, що президентові Картерові вдасться, однак, наладнати єгипетсько-ізраїльські відносини, бо без них не буде замирення на Близькому Сході.

ЗНОВУ УРЯДОВА КРИЗА В ІТАЛІЇ

Рим, Італія. — Італійський прем'єр міністер Франческо Коссіґа подався з кабінетом до димісії після того, як Соціялістична партія заявила, що вона буде голосувати в майбутньому проти всіх проєктів уряду, а не утримуватися від голосування, як це вона робила досі. Без такого утримування від голосування третьої по величині партії в Італії, Коссіґа не має досить голосів, щоб зберегти свій уряд.

Упадок теперішнього уряду був передбачений кілька тижнів тому, коли християнські демократи відмовилися переговорювати з комуністами щодо співпраці з урядом. Комуністи, з другого боку, заявили, що вони будуть співпрацювати з урядом тільки тоді, коли дістануть власних міністрів в уряді, на що знову не погодилися соціялісти.

Ярослав Курдидик

УСКЛАДНЕННЯ ДЛЯ ЗСА НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Якраз американські військові фахівці повернулися із об'їздки Близького Сходу, основною метою яких було підшукати між заприязненими державами того обширу за можливостями для встановлення там мілітарних баз із поємністю засоблювання звідтіля американського підсилення в тому обширі, який вимагає негайного і значного поширення.

В останніх двох місяцях, зокрема після „афганської кризи", Пентагон наполягає на президента Картера, щоби він відвів цьому, вітальному для ЗСА, обширові окрему увагу. Речники із Пентагону заявляють, що у цьому своєрідному трикутнику — Савдійська Арабія, Сомалія і Пакістан, Совєтський Союз почав загрожувати, зокрема в останньому 10-річчі. На цьому обширі він зумів розбудувати свою допоміжну постачальну фльоту до таких розмірів, яка не лише загрожує діймаючою ривалізацією, але основною метою якої є зіпхнути ЗСА у мореплавській царині на друге місце.

В додатку, в останніх двох тижнях, позиція ЗСА в близькосхідньому обширі порушили дві, зовсім неочікувані і на самому ділі, діймаючі невдачі.

Перша із них це та, що архиконсервативна країна, як теж і наявний ворог Совєтського Союзу, Савдійська Арабія, дала дозвіл на переліт совєтським бойовим і транспортовим літакам почерез свою територію до Південного Ємену. Цей дозвіл на переліт є тимпаче дивним і незрозумілим, якщо взяти до уваги, що Савдійська Арабія і Південний Ємен уже від довшого часу були у „стані війни", а від п'ятьох років савдійці не перестають закликати в повен голос, що, мовляв, Південний Ємен, це саме і є той мостовий причілок, звідкіля Москва має у пляні заатакувати савдійську монархію.

Другий випадок слід уважати за ще більше драстичний. Пакістан відмовляється категорично від американської військової допомоги, яку йому запропонували ЗСА. Причина?..

Пакістанський міністр закордонних справ Аґа Шагі заявив, що Пакістан вирішив „відсепаруватися" від цієї допомоги тому, що вона накладає на Пакістан — „окремі і для нього зовсім непотрібні зобов'язання однієї із суперпотуг". А після цієї заяви, зараз таки чергового дня, Шагі звернувся до Совєтського Союзу з пропозицією — „встановити, а краще може, відновити негайні заходи для добросусідського політичного спілкування, які були від деякого часу, зовсім непотрібно, напружені.

На короткий час перед згаданою заявою Аґа Шагі, президент Пакістану Зія уль Гаґ в окремому інтерв'ю з представником „Дер Шпіґель" із Західньої Німеччини заявив, що відмова приняти 400 мільйонів економічної та збройної допомоги надто маловартісні, щоби із-за цього рискувати провокацією Совєтського Союзу. „Я, — заявив президент, — перестерігав ЗСА майже два роки про те, що Москва приготовляє інвазію в Афганістані. У Вашінґтоні мої перестороги потрактували так, будь-то би, я намагаюся 'малювати чорта на стіні', і таким робом добитися великої допомоги". Західні коментатори заявляють з того приводу, що політика ЗСА відносно Пакістану була продиктована і зумовлена подвійною причиною: неозброювати надто сильно Пакістан і таким чином не насторожувати ворожо проти себе Індії, а також і не допустити до того, щоби Пакістан зміг у відносно скорому часі випродукувати свою власну атомову бомбу.

Всі, майже без виїмку, західні політичні та дипломатичні кола не можуть найти виправдання в обличчі такої наглої зміни. Бож як це можливо, що ці дві, майже фанатично релігійні нації, які особливо цінують та оберігають свою незалежність, як теж одні з тих певніших американських союзнаків вирішили, що в їхньому інтересі краще буде „відсепаруватися дещо" від впливів ЗСА.

Деякі американські політичні речники висловлюють думку, що на цю дійсно дивну і дуже некорисну зміну політики Сабдійської Арабії і Пакістану у відношенні до ЗСА були постійна „непослідовність і коливання", між наміченими цілями і примінюваними засобами у цьому вітальному для них, далекосхідньому обширі. Вищезгадані політичні речники висовують навіть такі завваження, що у багатьох, навіть і досі приязних державах, починають сумніватися, чи американська політична стратегія не починає пересовуватися із дотеперішніх ґранітних фундаментів на підложжя із „сипкого і пливкого пісковиння". Відомий синдикований американський коментатор М. Кілпатрік, займаючи становище до теперішніх останніх змін пише, що Савдійська Арабія, Пакістан, Туреччина, Західня Німеччина, Мехіко, Південна Корея, Арґентина, Бразилія, а до цього числа долучується навіть найвірніший дотеперішній союзник ЗСА, Ізраїль, перейшли більше, або менше

(Закінґення на стор. 4)

М. Бескид

РІЧНИЦЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Карпатська Україна до 1939 року була Богом і людьми забутою країною, але з датою 15-го березня цього ж року проголосила свою самостійність та започаткувала будувати своє суверенне-державне життя, — цьому, однак, перешкодила захланна Мадярщина, що використовуючи міжнародну тодішню ситуацію перевела окупацію Карпатської України. Акція Мадярщини не дала їй бажаних наслідків, бо гітлерівська Німеччина, починаючи творити нову Европу, довела до Другої світової війни, яка спричинила катастрофальні наслідки, що їх покутує Европа до сьогоднішніх днів.

Відзначуючи роковини Карпатської України , слід навести, що землі цієї вітки українського народу займають південну частину могутнього пасма наших чудових Карпат враз із його мальовничими підгір'ями, які сусідують з: Мадярщиною, Польщею, Румунією та Чехо-Словаччиною. Загально землі Карпатської України нараховуютьпонад 13 тисяч квадратових кілометрів поверхні, яка охоплює 14 повітів,а саме: Ужгород, Перечин, Великий Березний, Мукачів, Свалява, Нижні Варецьки, Берегів, Севлюш, Іршава, Хуст, Воловець, Тячів, Терешва і Рахів, які разом нараховували 487 окремих громад. Карпатська Україна — це переважно гориста країна, яка ділиться на три виразно відмежовані гірські смуги, що пробігають рівнобіжно від північного заходу до південного сходу і їх висота виносить від 500 до 1,700 метрів; вони мають приблизно 100 кілометрів довжини. У деяких з тих повітів є прегарні краєвиди, такі, як: Бескид, Чорногора, Говерля, та дуже цікаві гірські шпилі- — Ґорґани, висота яких доходить до 1,740 метрів; вони випосажені великими полосами непроходимих пралісів, заселених звіринним світом, різнорідним багатством гірської природи.

Населення Срібної Землі після перепису переведеного в 1939 році виносило понад 650 тисяч душ, а вже тоді було понад 60 тисяч карпатської еміграції, що перебувала у різних державах нашого поселення. Серед населення наших Карпат переважало греко-католицьке віровизнання, але було також поважне число православних, яких збільшилося зараз після закінчення Першої світової та українсько-польської воєн, коли значна частина військовиків переїхала на постійне перебування на Закарпаття та включилася у його громадське життя, приймаючи активну участь в розбудові його суверенности тих переломових років.

Після найновішого перепису населення, переведеного в минулому 1979 році, населення Закарпатської области нараховувало 1,154,000 осіб,бо там тепер ведеться пожвавлена розбудова курортних осель та лісово-гірських заповідників, використовуючи всі його природні багатства.

Літопис нашої Срібної Землі вияснює, що зараз, після закінчення Першої світової війни, коли розпалася австро-угорська монархія, Закарпатська Україна створила Карпатську Українську Народну Раду, яка вже тоді почала акцію про злуку всіх Українських Земель, виславши свою делеґацію до Львова, а опісля 3-го січня 1919 року до Станиславова, як рівнож делеґація Карпатської України приймала офіційну участь у проголошенні ІУ Універсалу, що відбувся пропам'ятного дня 22-го січня 1919 року на Софійській площі в золотоверхому Києві! На жаль, опісля доля повернула шлях Карпатської України в іншому напрямі, заставивши синів Срібної Землі включитися у новостворену Чехо-Словацьку Республіку, на основах територіяльної автономії. Щойно після 20-літніх змагань з днем 7-го жовтня 1938 року проголошено перший автономний Уряд Карпатської України, що його очолив Андрій Бродій. Після уведення нової Конституції та переведення виборів, дня 15-го березня 1939 року Сойм Карпатської України проголосив самостійність і першим її президентом обрано сл. п. о. Августина Волошина, який прем'єром уряду іменував сл. п. Юліяна Ревая, а Карпатський Сойм очолювали: проф. Августин Штефан і його заступники — Федір Ревай та д-р Степан Росоха, який тепер перебуває у Канаді.

Покійний о. д-р Августин Волошин народився 17-го березня 1874-го року в Келечені біля Волового в Карпатській Україні. На політичну арену д-р Волошин виступив ще за часів Австро-Угорщини,, коли це в Ужгороді він створив Першу Карпатську Народну Раду. Потім він був послом до празького парляменту та промотором у творенні автономної влади Карпатської України в 1938 році. Коли після проголошення замостійности Карпатської України дійшло до війни з Мадярщиною, о. д-р Волошин приймав участь ураз із Карпатськими Січовиками, що ішли до бою проти мадярських танків та гармат і кров'ю вписували ім'я Січовиків на карту

(Закінґення на стор. 3)

З НАШИХ БУДНІВ

ДЕ НАШІ БАТЯРИ?

Щира подяка доброму приятелеві, Миронові Маланюкові з далекого Чікаґо, що зволив ласкаво скреслити мені підбадьорюючого на дусі листа, заохочуючи мене до невпинної літдіяльности та ще й залучив до листа цікавий матеріял для ви[illegible]тання: вирізок із [illegible]го щоденника „Дзєннік Звйонзкови" з надрукованим у цій газеті репортажем зі з'їзду колишніх львівських... батярів! — уявіть собі, що відбувся у місяці вересні 1979 року в містечку Ноґалєс у Мехіко, як про це звітує п. Людвік Крушельніцький, учасник з'їзду з Австралії. „Било цо махаць..." т. зн. було куди їхати, — робить заввагу в дужках автор репортажу. Крім того „австрійця" були ще делегати з Америки, Канади й Мехіко, — розуміється.

Урядовою мовою з'їзду була еспанська, перепліткована львівським „балаком". Входить, для прикладу, на залю нарад якийсь фармер у широкому мехіканському „сомбреро" (капелюсі) та й гукає від порога:

— „Буенос діес, сеньйорес".

— Як сє маш, стари бику! Ґдзє ти бил, як цєбє нє було? — відповідає йому предсідник з'їзду...

У своєму коментарі до цього репортажу мій чікаґський приятель висловлює між рядками своє розчарування з цього приводу, що, мовляв, он, поляки, на очах всього світу присвоюють собі львівських батярів, серед яких, як знаємо, були завзятущі українські патріоти, що зі зброєю в руках билися „за свій рідний край — за стрілецький звичай", як про це читаємо в творах Тиса-Крохмалюка, Е. Загачевського та іншої „могили". А ми, рахувати, амбасадори української справи в екзилі — мовчимо, ніби води в рота набрали!

От цікаво, чому шановний приятель з „вітряного міста має претенсії саме до мене — хлопа зі села, нумеро шість, а обернеш його вгору, то буде — дев'ять, — як казали колись у Львові. А чому б йому не звернутися в цій справі до когось з родовитих львів'ян, як, скажемо, поет-ювілят, Богдан („Дуфта") Нижанківський, батяр з Бляхарської вулиці ч. 2, а друга брама виходила на вулицю Руську — значить, з самого серця гордого Льва-города! Це той самий Б. Нижанківський, що в своїй книжці новель „Вулиця", створив знаменитого типа українського батяра, охрестивши його „Міськом Макольондрою", — просимо не мішати із знаним громадським діячем, п. Євгеном С., що його на політичному перелазі „Лиса Микити", друзі-випивайли теж дражнять „Макольондрою".

Ну, хіба прийдеться зруйнуватися на цілого „кводра", зробити „зіракс" з артикулу пана Крушельницького і вислати відбитку до далекого Детройту, дорогому другові-„Дуфті", для дальшого урядування.

Ікер

Микола Шпитко

Як дістати допомогу від соціяльного забезпечення?

Кожному робітникові в Америці відтягають від його заробітку податок соціяльного забезпечення. Працюючий не має жадного виходу із цієї ситуації. Він не може сказати працедавцеві, що це хоче платити до соціяльного забезпечення, бо відтягнення вимагається законом.

Соціяльне забезпечення мало має зрозуміння в людей, бо воно виконується федеральним урядом.

Відтягнення на це забезпечення становить поважні суми за час праці робітника, але дуже мало людей цікавляться цією програмою поки самі осягнуть пенсійний вік. Більшість працюючих неправильно уявляють собі, що тільки ті працюючі, які вийшли на пенсію, дістають чеки соціяльного забезпечення.

Соціяльне забезпечення — це щось більше, як тільки пенсійна програма. Програма соціяльного забезпечення може давати безперервний дохід для працюючого та його родини, коли він став нездібний до праці або помер. Воно також забезпечує лікарську опіку навіть перед тим, як робітник вийшов на пенсію.

(Закінґення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

До
Хвальної Редакції
Щоденника „Свобода"
Джерзі Сіті, Н. Дж.

Високоповажний Пане Редакторе!

Затим, що оголошення у „Свободі" з дня 19-го березня 1980 р. про мою участь 24-го березня у зустрічі з громадою не відповідає дійсності, цим інформую громадянство, що я взяти участь у зустрічі не зможу.

Ню Йорк
19-го березня 1980

Святослав Караванський

(Листа передано до „Свободи" з канцелярії УККА)

Іван Базарко

О. Д-Р ВОЛОДИМИР ҐАВЛІЧ: ШЛЯХ ПРАЦІ І ПОСВЯТИ

(Слово на відзначенні 40-річчя священства в Ню Йорку, 16-го березня 1980 р.)

(1)

У Книзі Старого Завіту „Буття" читаємо про те, як то Господь Бог звелів Авраамові залишити Харан і поселитися у Ханаані, що мав стати батьківщиною вибраного народу.

Сказав Бог до Авраама: „вийди зі землі і з дому батька твого в країну, яку Я тобі покажу". І пішов Авраам і прийшов з родиною в Ханаан, де побудував святиню і жертовник Господеві, щоби молитися.

Читаючи повищі слова Св. Письма, чи не добачуємо в них аналогії — подібности до нашої долі. Бо і нас, що не могли жити на рідній землі, перевело Боже Провидіння через безкрає море до цього новітнього Ханаану — Америки, де ми ставимо Божі Храми, а враз з тим закріплюємо наше релігійне і національне життя.

І в Ню Йорку побудовано нову церкву. На українському „давнтавні" в соняшному промінні ясніють уже копули нової святині. В ній проходитиме двохтисячлітня Христова містерія. Хоча початки українського поселення в Ню Йорку сягають століття, і хоча парафія св. Юра постала 1905 року, яку перебрали ОО. Василіяни в 1940 році, то щойно по 73-ох літах, парох тієї церкви і ігумен монастиря ЧСВВ, о. д-р Володимир Ґавліч докінчив будову нової церкви св. Юра і довершив величавого її посвячення.

Саме сьогодні відзначуємо його працю і посвяту в 40-річчя священства і 10-ліття перебування у Ню Йорку.

Який же життьовий шлях нашого пароха і Ювілята?

Зробім коротку подорож у минуле. Перенесімся у соняшне Поділля, звідки родом отець Ювілят.

„Не легка подорож у минуле
Та все одно манить
Манить там — де палати казкові розкішні,
Де пишні лебеді і бузьки на левади вийшли
І соняшники в золотих кресанях.

Бо інші там і місяць, і сонце
О країно вишень і черешень!

І тільки в сні я там гість, прочанин,
Що молиться до рідного порога,
Клякаючи, припадаючи ниць.
Та чи хтось там мою молитву почує
Вечірньою чи нічною порою,
Дозволивши напитись з криниць
Любої Батьківщини".

Життя нашого Ювілята — ченця Василіянина, — це, в загальному, віддзеркалення життьового шляху соток тисяч українців, що народжені в Україні — мусіли її покинути, щоби жити на чужині.

Народився о. Володимир у Смиківцях біля Тернополя 29-го жовтня 1913 року. Виховався у Бірках Великих, звідкіля походить матір Ювілята. У родині було шестеро дітей — чотири сини і дві доньки. Старшого брата — Віктора розстріляли большевики на фінляндському фронті в 1940 році. Єдина його сестра живе на рідних землях.

Ходив о. Володимир до гімназії у Тернополі, і будучи в шостій клясі в грудні 1930 року, він вирішив вступити до Василіянського Чину. Після докінчення новіціяту він склав іспити зрілости, як екстерніст, разом з о. Юліяном Катрієм в Академічній гімназії у Львові. Потім о. Володимир продовжував науку філософії і богослов'я у Василіянських Домах Студій в Добромилі, Кристонополі і Лаврові, а закінчив їх в Оломунці на Моравії, куди в наслідок воєнних подій, настоятелі Василіянського чину перенесли своїх студентів і професорів. В Оломунці 21-го листопада 1940 року Преосвященний Єпископ Павло Ґойдич, ЧСВВ, висвятив його на священика. Тоді були разом свячені: о. Ю. Катрій, о. І. Лотоцький і п'ять інших василіянських питомців, з яких один загинув у совєтській тюрмі, двох померло в Україні, а двох ще живуть на Рідних Землях. (Разом висвячено вісім питомців).

Після свячень о. Володимир виїхав на дальші студії до Віденського університету, закінчивши їх в 1944 році докторатом філософії з ділянок історії та германістики. Темою його докторської праці була б розповідь про стан Галичини в час її прилучення до Австрії. Під час студій був сотрудником церкви св. Варвари і брав активну участь в житті місцевої української парафії, як і в студентському товаристві „Січ".

До Америки о. Володимир приїхав літом 1946 року. Тут у манастирі в Ґлен Кові він викладав у новіціяті філософію та історію Церкви, як також був призначений парохом новоствореної парафії у Гемстеді. Літом у Бабилоні провадив першу вакаційну оселю для молоді, що приїхала з Европи. Осінню і зимою виїжджав на місії і реколекції в Америці і Канаді. Започаткував видання щомісячних релігійних книжечок „Слово Доброго Пастиря".

Від листопада 1950 року до лютого 1957 року був парохом і ігуменом при церкві св. Миколая в Чікаґо. За цей короткий час здобув собі велику прихильність місцевих парафіян. Як здібний організатор розбудував парафію, а коли вже шкільна молодь не мала приміщень в старій школі, побудував новий гарний будинок вповні за готівку. На початку 1957 року заряд Василіянського Чину висилає його на пароха церкви св. Варвари у Відні. Тут він опікується не тільки своїми парафіянами, але відвідує інші поселення українців в Австрії та організує виїзди до різних австралійських відпустових міст, відправляючи Служби Божі з українським хором в катедрі св. Стефана у Відні та в Інсбруці і у відпусковому місті Маріяцелі, де двічі був присутній кардинал Тіссеран.

У 1960 році повернувся до Америки і тут став професором у Вищій Українській Школі в Детройті в парафії, яку перебрали ОО. Василіяни по залишенню церкви св. Миколая у Чікаґо.

У серпні 1970 року о. Володимир переїхав до Ню Йорку, як парох і ігумен церкви св. Юра, до того Ню Йорку, що виріс такий могутній з глибини Сили Божої і з глибини людського генія. І тут наш Ювілят, на новому пості, як парох, вкладає своє знання, душу, час і здоров'я для закріплення і поглиблення праці своїх попередників. Він також продовжує працю Комітету Будови Нової Церкви святого Юра, що був створений на широкій громадській базі. Отець Володимир має пошану і зрозуміння для усіх парафіян. Як священик, знаходить час на працю у громадських установах, беручи активну участь у їхніх імпрезах, нарадах і зборах. Йому є близьким і дорогим усе те, що носить українське ім'я. Він тішиться усіми нашими досягненнями, що приносять добре ім'я серед американського оточення, і боліє усім злим і невідрадним. У контактах із людьми є тактовний та ввічливий. Від першого тижня свого перебування у Ню Йорку провадить щотижня одногодинні радіоавдиції, в часі яких спокійно і переконливовисловлює свої думки, свої погляди, критичні зауваги до подій в релігійному і національному житті. В його авдиціях немає з'їдливих слів про ближніх, бо знає, що найгостріший меч не завдасть такої глибокої рани, як поганий язик.

Маючи вроджений організаційний хист, витривалість у праці, знайшов вдячне поле для своєї праці серед української громади в Ню Йорку.

Кожна ювілейна дата в житті одиниці чи громади має, можна сказати, два виміри. Оцінюючи її, треба взяти до уваги не тільки час тривання, але якість відданої праці. У великому 40-літньому ювілеї о. д-ра Володимира ми сьогодні відзначаємо також і малий ювілей — 10-літньої праці в Ню Йорку.

У нашому короткому слові не маємо можливости заглиблюватися у деталі тієї праці. Нам йдеться тут радше про синтезу діяльности Ювілята. А вона йшла за гаслом, яке кинув у старенькій церкві св. Юра Блаженніший Патріярх Йосиф, відвідуючи її у 1968 році.

„Треба покінчити всякі спори, а взятися за працю, бо спори і незгода не будують, а лише руйнують".

(Продовження буде)

„ЖОДНІ РЕПРЕСІЇ...“

(Закінчення зі стор. 1)

„розповсюдженні наклепницьких вигадок, які порочать радянський державний і суспільний лад" — за виступи на могилі загинулого в загадкових обставинах молодого поета і композитора Володимира Івасюка (згідно з офіційною версією В. Івасюк повісився).

— 6 серпня заарештований член Групи поет Юрій Литвин. Це вже четвертий його арешт з ідеологічних мотивів: від 1951 до 1977 року він пробув в ув'язненні 15 років. За два тижні до останнього арешту Ю. Литвина, абсолютно тверезого, забрали у витверезник, де, прив'язавши до ліжка, побили — били по животі, (...) не загоєних швах після недавно перенесеної операції (виразка шлунка (...) грижа) Хоч спротиву Литвин не чинив, було заведено справу на нього з обвинуваченням у „спротиві міліції".

— Василь Овсієнко, філолог, педагог, який був звільнений у 1977 році після чотирьох років ув'язнення (був обвинувачений в „антирадянській агітації і пропаґанді") в лютому ц.р. засуджений на три роки таборів суворого режиму згідно зі зфальшованим обвинуваченням про „спротив міліції".

— 6 березня заарештований член-засновник і керівник Групи, відомий письменник Олесь Бердник, (...) проведені багаторазові обшуки в Києві й інших містах, Бердника обвинувачували в „антирадянській агітації і пропаганді". До цього часу він перебуває в тюрмі під слідством у повній ізоляції. Це — другий арешт О. Бердника: п'ять років він перебував в ув'язненні і був реабілітований у 1955 році.

— Михайло Мельник, історик, педагог, протягом останніх років (...) під переслідуванням (зокрема він був позбавлений змоги працювати за фахом, працював сторожем), після обшуку 6-7 березня, який супроводили погрози дальших і більш жорстоких репресій, заподіяв собі смерть.

— 23 квітня був заарештований другий раз у цьому році Юрій Бадзьо. Під час обшуку забрали рукопис його більшої історіософічної праці „Право жити" (...) обвинувачення в „антирадянській агітації і пропаґанді".

Шляхом найрізноманітніших обшуків забирають кожну неофіційну інформацію (у формі тих чи інших записок), особисту літературну творчість, особисте листування, а також позацензурну літературу самвидаву і літературу, видану за кордонами СРСР. Систематично припиняють контакти, можливості зустрічі, безпосереднього спілкування, нерідко також і листування між правозахисниками, між особами, яких запідозрено в інакодумстві, їх родичами і знайомими. При цьому проявляють зухвалі зневажання прав людини і людської гідности.

Один з багатьох прикладів. В квітні ц.р. при обшуку на квартирі члена Групи Ніни Строкатої, її і Оксану Мешко, яка у неї перебувала, піддали також особистому обшукові — на зразок тюремних — з роздяганням до гола, прощупуванням швів одягу і т.д. (м. Таруса Калузької области, де Н. Строката перебувала під адміністраційним наглядом, позбавлена права пересування поза лінію м. Таруси, а від 8-ої вечора до 8-ої ранку не має права покидати свого помешкання, її помешкання (...) безпардонним налетам міліції).

Всіма способами використовуючи дезінформацію і наклепи, влада намагається дискредитувати правозахисників. Так про члена Групи О.Я.Мешко пускають чутки, що вона утримує п...., торгує дорогоцінностями, здійснює валютні операції.

Володимира Маленковича (лікар-рентґенолог) скоро після того, як він сповіщений членом Групи, побили на вулиці і тут же заарештували, обвинувативши в „драці" і „хуліганстві", на 15 діб. Після цього — за негідну поведінку — його звільнили з роботи.

Випадки побиття правозахисників, інакодумців невідомими в цивільному стають частішими, звичайними. Побитих нерідко обвинувачують у хуліганстві, в спротиві дружинникам або міліції.

Широко практикується публічний наклеп середниками масової інформації. Так газета „Вільна Україна" (Львів) 6 липня на наступний день після арешту Петра і Василя Січків ошельмувала їх у статті „Нехай згине оунівська брехня".

Літератора, поета Василя Стуса, який відбуває заслання в Маґаданській області після п'яти років ув'язнення, місцеві газети називали злобним фашистом, писали, що він „готовий різати, грабувати, убивати" (липень-серпень 1978 р.).

Влада частіше уважає за краще судити українських дисидентів не за політичними статтями Кримінального Кодексу, зокрема за статтею 62 („антирадянська агітація і пропаґанда"), а за зфабрикованими звинуваченнями у власне кримінальних злочинах, представляючи правозахисників хуліганами, спекулянтами, тунеядцями і т.д. Ця кампанія вписується також у широкопрактиковану передолімпійську чистку: „асоціяльних" елементів висилають з великих міст країни, зокрема з Києва.

Ескаляція державного терору і наклепів свідчить про наміри влади ліквідувати Українську групи „Гельсінкі", зовсім задушити і викоренити правозахисний рух на Україні.

В цих умовах ми заявляємо, що наша позиція не змінилася: ми ведемо працю для розкриття і передання прилюдності випадків порушення прав людини на Україні — неофіційний, незалежний від держави нагляд за виконанням Гельсінкських угод. Ця діяльність відповідає тим обов'язкам, які взяв на себе радянський уряд, підписуючи ті угоди. Тому ми заявляємо урядові УРСР, урядові СРСР, урядам всіх країн - учасниць Гельсінкських угод на порозі Мадридської наради для перевірки їх виконання:

Дії репресивних органів влади на Україні наносять величезну шкоду розрядці міжнародної напружености.

Ми запевняємо наших колеґ з Гельсінкського руху:

Жодні репресії не заставлять нас зупинити боротьбу за дотримання елементарних основних людських прав, за досягнення реальної національної рівности всіх народів, які населюють Україну, за перетворення її у справжню суверенну державу, за (...) законів УРСР у відповідності з міжнародними правовими принципами і зобов'язаннями.

Ми повторюємо: провокація не вдасться, терор не вдасться. Задушити український правозахисний рух не вдасться.

Ми закликаємо громадські Гельсінкські групи, закликаємо правозахисників: піднесіть свій голос на захист українських правозахисників, зупиніть тих, хто хоче проводити санаційну практику через повторення 1972 року.

6 жовтня 1979 року
Члени Української Громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод:
Оксана Мешко, Ніна Строката, Ірина Сеник (заслання), Іван Кандиба, Віталій Калиниченко, Василь Стрільців, Василь Стус, Володимир Малинкович, Вячеслав Чорновіл (заслання), о. Василь Романюк (заслання).
ня)".

Як дістати...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

45 років тому в ЗСА запроваджено соціяльне забезпечення, яке дбає про матеріяльні потреби робітників, їхніх родин і допомагає старшим та хворим платити медичні кошти, що в протилежному разі вичерпали б всі особисті заощадження.

Американський Конгрес ухвалив закон про СЗ та передав керування законом федеральним урядовцям. Конгрес уважав, що федеральні урядовці-бюрократи будуть інформувати робітників про користі, які вони можуть мати від програми.

Але ці інформації дуже скупі. Чому? Причина ясна: бюрократи бувають часто мало відповідальні й дещо ліниві. Вони знають, що коли робітники знатимуть забагато, то урядовцям при йдеться більше працювати. Так, що „легше" тримати народ у темноті про цю програму і що вона може йому дати. Чи часто ми бачимо на телевізії або чуємо по радіо якенебудь пояснення, що може дати програма соціяльного забезпечення? Або чи читали ми часто в пресі про користі від соціяльного забезпечення? Дуже рідко! Проте адміністрація соціяльного забезпечення поширює підручники, роздає брошури і памфлети про соціяльне забезпечення, хоч вся ця література, на жаль, терпить на тому, що її тяжко читати й розуміти. Я постараюся подати Вам пряму і легку дорогу, куди йти і як обминути бюрократичний бар'єр щоб дістати все те, що вам належиться.

У НЮ ЙОРКУ...

(Закінчення зі стор. 1)

три вікові групи сеніорату. Підкреслила тяглість сеніорського уладу в Пласті та його корисну працю на протязі п'ятдесяти двох років існування. Вона зазначила, що пластовою дружбою можна буде найкраще осягнути в майбутньому намічені пляни. Головна Булавна Уладу Новачок Анізія Мандзій обговорювала одну з проблем — зменшення доплиïву членства до новацтва, як також брак знання української мови в новаків та недостачу добре вишколених виховних кадрів.

В дискусії підкреслювали потребу піднести рівень виховників і через те змінити їхній вишкіл. Наголошували плекання української мови, як одне з головних завдань виховання молоді. Цьому на допомогу в першу чергу мусить прийти родинний дім. У дальшій виміні думок міркували над добором добрих і відповідальних людей до проводу.

Пл. сен. Мирослав Лабунька в ґутірці „Українська мова і Пласт під сучасну пору" довів, яке велике значення у вивченні мови відіграє родинний дім, церква і школа. Ці три чинники не завжди свідомі своєї відповідальности. Добрий засіб для вивчення української мови є заохота молоді до читання книжок та преси. Далі — їхня участь у громадських імпрезах, у міжкрайових пластових зустрічах і таборах. Велике враження та переживання залишають молодим подорожі на Україну. Доповідач, одначе, застеріг, що на Україні існують невідрадні умови для української мови і культури і тому обов'язком виховників є інформувати загал про цей етно і лінґвоцид.

В дискусії ухвалено перше завдання Пласту — пропаґувати вживання української мови в родинних домах.

Пл. сен. Василь Палієнко з Торонта в доповіді „Справа ідентичности, справа інтерпретації Пластового Закону під сучасну пору в різних краях поселення" вказав на потребу застанови над пластовою методою виховання. Підсумовуючи свою доповідь, він ствердив, що справа тотожности має всі ідеологічні підстави в Пласті, але у методиці виховання вона не задовільна. У дискусії над доповіддю підкреслено велику вагу доброї ініціятиви у різних заняттях та зацікавлення членства Пластом.

Пл. сен. Ігор Раковський у короткій доповіді „Як заховати 12-ту точку Пластового закону та запобігти вживанню алькоголю, нікотини і наркотиків" підкреслив шкідливий вплив ва здоров'я цих речовин. Він пояснив і продемонстрував різні роди наркотиків і звернув увагу на потребу познайомитися з наслідками їхнього вживання. Знаючи наслідки, можна своєчасно охоронити молоду людину. В дискусії було висловлено думку глибоко дослідити й інші точки Пластового закону.

Доповідь „Пластові видання, проблема редакторів, фінансові недоліки і як повинен виглядати 'Пластовий Шлях" виголосив пл. сен. Роман Вжесневський, директор пластового видавництва в Торонті. Він казав про велике значення пластової преси у вихованні молоді і про потребу зацікавити пластову молодь дописуванням до українських періодиків. Слід знайти розв'язку проблемі редакторів, фінансів і змісту журналів. Доповідь доповнили редактори пл. сен. Ольга Кузьмович (журнал „Юнак") і член редакційної колеґії „Пластового Шляху" пл. сен. Ляриса Онишкевич. Було прочитано також звіт редактора „Готуйсь" пл. сен. Тоні Горохович. Редакції, на жаль, мають зменшену кількість співробітників, як теж, читачів і передплатників; тому з'їзд почув пропозицію поширити журнали і серед не-пластової молоді; уживати матеріяли з пластових журналів у школах українознавства та зацікавити жіночі організації, особливо матерів у них, журналом „Готуйсь".

Пл. сен. Любомир Романків у доповіді „Збереження пластової одности" наголосив значення одности в Пласті та її застосування в практиці. Пластова одність іде в парі з українською одністю. Метода плекання одности — взаємна допомога один одному. Пласт має спільні гасла і слід їм усім виконувати. Потрібно застосувати пресу і фільми для поширення одности. Підстава одности — це комунікація і дружба між пластунами. Збереження української молоді — це ціль Пласту. „Не ти, не я, а ми".

Ця конференція висунула цілий ряд питань для розгляду на 8-их зборах Конференції Українських Пластових Організацій 19-го і 20-го квітня ц.р. на Союзівці, як також заторкнула можливість переведення третього пластового конгресу в 1982 році.

За підготовку конференції й переведення її відповідала пл. сен. Слава Рубель, перший заступник голови ГПБ.

ГРОМАДСЬКІ СХОДИНИ В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — У неділю, 30-го березня ц.р., о год. 4:30 по полудні тут в Українському Народному Домі при 961 Ветерсфілд евеню відбудуться громадські сходини для розмов про Український Гарвард. Представники УНІГУ та ФКУ служитимуть інформаціями.

РІЧНИЦЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Соборної Української Держави. Дальші події заставили о. Волошина піти на еміґрацію, а 21-го травня 1945 року большевики вивезли його до совєтської тюрми в Луб'янці, де й він помер 11-го липня 1945 року, проживши 69 років багатогранного та зразкового релігійно-громадського життя. Отець д-р Августин Волошин був не тільки зразковим священиком, але також — професором, послом, журналістом та громадським діячем, працюючи по 12 а то й більше годин денно, які він присвячував виключно для потреб і справ українського народу.

Відзначаючи річницю Карпатської України, ми наводимо її тернистий шлях, що рівночасно був шляхом її провідних осіб, з яких деякі ще тепер переживають всякі наслідки нашої еміґрантської дійсности. Нехай ці скромні слова будуть також згадкою пошани в пам'ять покійних борців Карпатської України, та хай вони скріплюють в нашій діяспорі незломну віру, вирозуміння та єдність, щоб спільно та успішно змагати до повної суверенности та державної самостійности всіх українських земель!

Головну радну Анну Гарас...

(Закінчення зі стор. 1)

Округи за добре виконану працю в 1979 році. Він при цьому підкреслив, що завдяки старанням старшого обласного організатора Степана Гавриша всі відділи Округи приєднали в 1979 році членів. Округа виконала свою квоту на 85%. Кращі організаційно здобутки мали: Анна Гарас — 25 членів, та Катерина Вайтгед — 10 членів.

Головний організатор відзначив Анну Гарас золотою зіркою за її минулорічну працю і за те, що вона відновила своє членство в Клюбі Заслужених Союзовців. На закінчення свого слова головний організатор закликав присутніх завжди боронити добре ім'я УНСоюзу та дбати про його ріст і добробут.

На внесок Михайла Заблоцького перевибрано окружну управу в такому складі: Анна Гарас — голова, Степан Колодруб і Микола Дубик — заступники голови, Степан Муха — україномовний секретар, Анна Строт — англомовна секретарка, Дмитро Мушастий — касир. Вільні члени управи: Іван Гуцайлюк, Іван Драбик і Павло Крепіч. Контрольна комісія: Степан Івасєчко — голова, і члени — Іван Забіла і Іван Ганич.

Почесною головою Округи проголошено Анну Пипюк.

Перевибрана голова Округи Анна Гарас подякувала присутнім за вибір, а тоді закликала всіх забути про всі непорозуміння в громаді, а більше уваги і часу присвятити праці для добра і росту Українського Народного Союзу — найбільшої і найстаршої української установи у вільному світі.

Збори закінчено теж молитвою. При смачній перекусці ще довго велися розмови на союзові і громадські теми.

УСКЛАДНЕННЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

разів дуже „неприємні політичні несподіванки", які створили непередбачені і непослідовні „імпровізаційні переміни" в американській закордонній політиці.

„Не сумніваємося, — продовжує і закінчує цей коментатор, — що десь таки глибше, під теперішнім сковзьким підложжям нашої закордонної та оборонної політики є тверді і незрушимі підвалини.

Але наразі мусимо ствердити, що у багатьох наших союзників починає вриватися терпець в очікуванні на якісь чіткіші і точно визначені політичні дії".

І на самому ділі кожному може видаватися дивним-дивом, що з одного боку ЗСА становлять неперевершену ніким силу в економічних та технологічних досягненнях, а з другого боку, коли це ми стануди віч-на-віч із Совєтським Союзом до теперішнього, „своєрідного двобою", стверджуємо з прикрістю, що маємо дуже кволу професійну армію, а в Конґресі важко добитися погодження навіть у цьому, щоби ввести негайну примусову, рекрутську службу, а скріпивши таким чином свою збройну міць, заняти знову, як це і було раніше в нашому минулому, — ролю повноцінної і ніким неперевершеної суперпотуги вільного світу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч.7

Б-во св. Миколая УНС Відд. 5, Асторія	$100.00
Всеукраїнське Євангельско - Баптистське Братство, Елмгурст	50.00
Н. Недін, Віндсор	50.00
Союз Українок Америки, 84 Відділ, Чікаґо	50.00
В. Іванишин, Вудбрідж	20.00
В. М. Возняк, Геммонд	15.00
І. Іванців, Вест Гілл	10.00
М. Крочак, Вайтставн	10.00
М. Москва, Асторія	10.00
О. Силенко, Джамайка	10.00
Український Інститут Модерного Мистецтва, Чікаґо	10.00
І. Фасоляк, Філядельфія	10.00
І. Ворисів, Піскатовей	7.50
В. Гасвий, Джерзі Ситі	7.50
М. Дмитренко, Детройт	7.50
А. Ковган, Савт Бавнд Брук	7.50
М. Палюх, Вронкс	7.50
д-р З. Плітас, Торонто	7.50
Т. Скорупа, Воррен	7.50
М. Швед, Джерзі Ситі	7.50
М. Шевченко, Соґертіс	7.50
О. Подоляк, Філядельфія	5.40
К. Баран, Сікокус	5.00
К. Боднарчук, Асторія	5.00
М. Вербяний, Линден	5.00
В. Гальма, Байон	5.00
І. Гош, Філядельфія	5.00
В. Ґавур, Торонто	5.00
А. Кавшан, Філядельфія	5.00
Д. Кулинич, Соґертіс	5.00
К. Харкевич, Чікаґо	5.00
Д. Цап, Бріджпорт	5.00
О. Г. Янчишин, Чікаґо	5.00
д-р І. Н. Гребеняк, Ляудонвілл	4.70
Д. Курілець, Гартфорд	4.00
К. Підперигора, Детройт	4.00
А. Розновський, Лос Анджелес	4.00
М. Томашевський, Росфорд	4.00
С. Швабінська, Парма	4.00
Д. Заневич, Тандер Вей	3.80
М. Дзядів, Джерзі Ситі	3.15
В. Дідик, Детройт	3.00
Е. Людкевич, Монровія	3.00
Т. Федеркевич, Гартфорд	3.00
П. Фостяк, Чікаґо	3.00
Р. Шелюдченко, Пітсбурґ	3.00
С. Фафендик, Шебойґен	2.70
Я. Аврамшук, Міннеаполіс	2.50
д-р І. Беркута, Врукгейвен	2.50
Ю. Война, Фт. Лаудердейл	2.50
Ю. І. Войчак, Воффало	2.50
С. Грубий, Ст. Леонард	2.50
Д. Гусар, Едісон	2.50
І. Гаджун, Блейрставн	2.50
С. Дарвга, Парма	2.50
В. Захаріясевич, Ветерсфілд	2.50
Д. Коваль, Чікаґо	2.50
А. Королюк, Геркімер	2.50
М. Кузьмінський, Рокфорд	2.50
М. Лазар, Квейкертавн	2.50
Е. Маґур, Ню Лісбон	2.50
Д. Маріяш, Санта Варбара	2.50
В. Матковський, Чікаґо	2.50
Л. Мельник, Елмгурст	2.50
Д. Михайлів, Менвілл	2.50
В. Пакуляк, Міннеаполіс	2.50
В Прийма, Елмвуд Парк	2.50
Т. Ракочий, Олбані	2.50
С. Сивик, Раунд Лейк	2.50
М. Слабодух, Френклін Лейкс	2.50
Г. Степаненко, Сілвер Спрінґ	2.50
Сестра М. Теодосія, ЧСВВ, Філядельфія	2.50
К. Тиравська, Чікаґо	2.50
Г. Р. Ткачик, Тускон	2.50
О. Траска, Балтимор	2.50
Л. Фіґурський, Скарсдейл	2.50
М. Чала, Річмонд Гілл	2.50
Ю. Ямнюк, Торонто	2.50
К. Янів, Монтреаль	2.50
Л. Яцків, Ню Йорк	2.50
В. Войко, Джерзі Ситі	2.20
П. Василів, Чікаґо	2.00
Л. Данилович, Нортлейк	2.00
Н. Зілінська, Нокс	2.00
Л. Казаківська, Трой	2.00
Г. Карнаушенко, Клівленд	2.00
П. Кіцила, Чікаґо	2.00
М. Кобилянський, Савтінґтон	2.00
Ю. С. Кравець, Ріджвуд	2.00
А. Підвербецький, Скенектеді	2.00
Р. Флюнт, Філядельфія	2.00
З. і Г. Гоїв, Гемтремк	1.70
С. Авґустовіц, Міннеаполіс	1.50
А. Дзенцьоловський, Вестчестер	1.50
С. Кашуба, Денвер	1.50
Б. Скляренко, Торонто	1.50
О. Шлемко, Н. Тонаванда	1.50
Г. Р. Дрейк, Сідар Гров	1.11
М. Когут, Чікаґо	1.00
А. Гасюк Літкевич, Філядельфія	1.00

● РІЗНЕ ●

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 30-го БЕРЕЗНЯ 1980 р.

ГЕЙСТІНҐС-он-ГУДСОН, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 6-ий Вілл., о год. 3-ій по пол., 11 Вашінґтон Авеню. У програмі: звіти Управи і вибір нової на 1980 р. Проситься чл. взяти численну участь. — Управа.

● REAL ESTATE ●

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

● FUNERAL DIRECTORS ●